

ABONAMENTUL:

Pe un an 160 Lei

Pentru autorități, instituții 250 Lei

Exemplarul 3 Lei

ROMÂNUL

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL-ȚĂRĂNESC ARAD

REDACȚIA
și
ADMINISTRAȚIA
A R A D
Strada V. Alexandri No. 6.

In munți.

Am fost la băile Moneasa și d'acolo, în sus, spre muntele Halmagiului. Ori cine, care petrecuse în vara asta numai câteva zile la Moneasa, a rămas cu impresia că băile lasă mult de dorit. O singură zi e suficientă ca ochii vizitatorului să se convingă și să pătrundă în dedesubturile acestei constatări triste, făcută în localitatea noastră climatică și balneară. Că ce vor fi cauzele, nu e locul să ne ocupăm aci.

La prima ochire localitatea produce efectul irezistibil al peisagiilor înzestrate cu toate podobiele naturii, admirabilele comori cari dau priveliștei toată splendoarea caracteristică a locurilor noastre muntoase. Cum te dai jos din trenul domonial, privirile îți sunt atrase de verdele ondulat al maestra natură, al pădurilor ce cobor majestos de pe creștet pân'la poalele munților în întimpinarea vâlcătorului refugiat aici de prin bulevardele doborâte ale marilor urbe. În apropierea liniei ferate, pe verzișul catifelat, stâneni de lemne despicate, trunchiuri doborâte, piramidele rămăsurilor de piatră de var și marmură, — o varietate a unei industrii în anii prunice sau chipul grozav al unei întreprinderi devastate, pustiite ce scoate pe spectator din sterilitatea ideilor și-l deșteaptă din impasibilitate la o realitate crudă punându-l înaintea unui mare semn al întrebării.

Mai în susul Munților, în adâncul paisagiului un părete abrupt de stâncă cu scobituri largi și afunde, privește în jos la pântecul mutilat. Un geamăt prelung — ecoul freacăturii pornit dintre brazi — se amestecă cu plesăitul izvoarășului ce se curge leneș în vale și par'c'ar chema la minele părăsite brațele ce se îndreaptă spre cer în așteptarea zilei de mâine spre a scoate la suprafață bogățiile ce stau ascunse. Pornit pe drumul ce duce spre satele din părțile Halmagiului și privind la bordeiele de pe coasta munților, risipite și cu căciula adânc trasă pe ochi te năpădesc gândurile celui con-

damnat să moară de foame. Iar de privești la fețele supte, brăzdate și în ochii mărunți ai celor frânți de grijile cotidiene, vei avea în față chipul sfâșietor al realității: al sărăciei! Tabloul primește o jalnică expresiune văzându-l pe țărânul român cu mâneca cămășii dusă la tâmpile inundate de broboanele sudorilor reci ale desperării. Cu ochii adânciți, fețele lor mohorâte sunt oglinda vie a prelungitei furtuni ce se deslănțue provocată de vicleșugul sorții în sufletele sdobite de necaz și suferință.

Mai e nevoie să evocăm trista întâmplare a oricărui nou sosit în munții Halmagiului? Cine n'a dat vreun codru de pâine albă vre-unui țărân român care zărindu-te mâncând tolănit comod pe iarbă alături de geamantanul plin de mâncări alese, se apropia cu rușinare și cu inima în palmă pentru a-l crede că e flămând! Și cine nu l-a văzut înfulecând lacom bucată pe care i-ai dat-o fie să scapi de el fie din sentiment de dărnicie! Te apucă spasmul desperării auzindu-l jălându-se de lipsurile ce le duc. Dar cine-l crede? — Cine-l crede pe cerșetorul în strae albe, curate? Cine?! Și văzându-l îndesând în palmă și fărâmurile negre de pită și înghițându-le cu lăcomia lui de înfometat de ce nu l-am crede?

Șatunci statul, trebuind să găsească remediile, de ce nu-l ajută, de ce lasă o lume de nevinovați să rabde de foame?

Și de ce am tolera obraznica îmbăceală a tuturor speculanților pe spina reea țărânului român?

Și atâția să culeagă rodul muncii lor, numai fiindcă există o lege, care și-a greșit calea, legea valorificării cerealelor!

Premiile acordate de această lege speulanților, ar putea într-o zi să facă să se întoarcă târnacoapele, coasele și lopețile împotriva noastră, a celor cari nici odată n'am voit decât fericirea păturei noastre țărănești, — azi atât de chinată și necăjită.

Și de ce? Pentru că sără-

Dr. Iorga va fi înlăturat!

În n-rul trecut al „Românului” ne-am ocupat de sinceritatea politică a dlui Duca și a partidului liberal în legătură cu actualul guvern Iorga-Argetoianu, și oricât de neplăcut ne-ar fi acest subiect ne vedem siliți a reveni asupra lui. Mai ales că în zilele din urmă să vorbește de o eventuală înlăturare a dlui Iorga din fruntea guvernului și de intrarea liberalilor (nuanța Duca) pe față în funcțiune... Și de ce numă rog? Ori noi ne am dat seama dela început, că aci o să ajungă lucrurile. Când dl Argetoianu a încheiat cartelul electoral cu liberalii, așa cum l'a încheiat, să știa de toată lumea serioasă, că vom avea o guvernare liberală deglizată. Ori cum să și putea să fie altfel, când toate locurile în cameră și senat, afară de foarte puține excepții au fost ocupate de liberali. Alegerile au fost organizate și conduse de bandele binecunoscute ale liberalilor; iar activitatea guvernului a fost inaugurată cu suspendarea executării legii administrative ridicându-se în mod abuziv, și cu încălcarea flagrantă a constituției descen-

tralizarea și autonomia comunală și județeană acordate de această lege, pe cari liberalii o combătuseră cu toată energia posibilă, mergând până la a se retrage din Cameră. A urmat apoi modificarea legii Camerilor agricole, pe cari le-au pus la discreția birocratiei ministeriale, frustându-i pe agricultori și de unica lor instituție de ajutor și încurajare și au modificat apoi „Legea pentru valorificarea cerealelor” prin care să stabilească un preț minimal menit a garanta rentabilitatea producției, se reglementa exportul prin intervenția statului și se instituia un oficiu de control al morilor, — și în locul acestei legi ne-am poenit cu opera specialistului Sisești, care imparte sute de milioane exportatorilor jidani, încasate de pe pâinea săracilor prin aplicare de timbre. Credem că ajunge cu cele nenumărate până aici, pentru a ne da seamă, că cei ce au guvernat și până acum n'au fost lorghiștii, țepiști ori Cuza și cu garda de fer s'ar mane păpuși de bălci; ci au fost marii tartori ai partidului liberal. Sunt aceiași cari de 40 de ani și

mai bine au ținut pe țărânul vecinului regat în mizerie și întuneric, cari dela război încoace au infectat și viața noilor provincii cu sistemele lor ciocoști. Totce a fost slab și ușor de corupt în Ardeal, Bucovina și Basarabia până chiar și trădătorii de neam și renegați au fost culeși de către partidul liberal și cocoțați în fruntea treburilor publice; iar cu milioanele strânse de pe spatele bietului țărân au ghiftuit pe cei lipsiți de conștiință, atrăgându-i la ei cu jetoane și tantieme, cari se urcă la sute de mii chiar și în aceste vremuri de neagră mizerie.

Dar dacă aceste lucruri s'au putut petrece până acum, după guvernarea absolut legală și civilizată a partidului Național-Țărănesc asemenea expediente nu mai pot fi tolerate.

Partidul liberal să ia seama. La lumină ori în umbră el este urmărit în deaproape de camenii de bine ai acestei țări și dacă odată i sa dat ocazia să se pocăiască, la a doua răspundere va avea să dea seamă și pentru greșelile odată iertate.

Foileton.

Pe Zeppelin.

Continuare (4).

Un tânăr ziarist vrând să scrie un articol despre peirea lumii, îi apare omul de mâine care îl ia cu sine pe ziarist, într'un Zeppelin și se ridică în slavă, unde, după ce a adus cele mai grave învinuiri omenirii de azi, vorbește despre viața generațiilor viitoare cărora le aduce laude nesfârșite și nu odată prea exagerate.

— Și cine nu respectă legea, — cuvintele lui primeau aci accentul tăios al importanței, — va ispăși cu moartea, iată așa: i se introduce, ușurel, ușurel de tot, în urechi doi sămburei mititei voi îi numiți bombe, iar noi — „carbonizatoare” cari venind în contact cu căldura internă a corpului omenesc explodează infuzând în sânge și în creier o doctorie cu efect imediat și în-

cia a început să se plimbe prin bordeie, dela munte la șes și vice versa, iar bogăția începe a se încuibă iarăși la etaje, ca pe timpurile ciocoști sau ale „ispanilor” tanțoși și fuduli. Auzit-ați?

Petronius.

două-trei secunde înnegrește și se prefăce în cărbune apoi în cenuse, pe urmă își face apariția un piston și s'a risipit în aer, par'că n'ar fi existat niciodată...

Fiorii au început să mă gâdăle. Auzi domnule, să mori și nici urmă să nu-ți mai rămână. Mai miră-te dacă nu te va furnica fiorii și'n vârful urechii, — organul destinat unei răpunerii atât de rapide. Apoi de asta m'au furnicat și pe mine.

— E prea grozavă moarte, observam eu.

— He, he, grozavă, de ce grozavă? M'a întrebat. Dar spânzurătoarele și ghilotinele voastre cari fac murdării și gunoii... Noi nu avem nevoie nici măcar de scaune cu electricitate, aici de conducte ci, cum ți am spus, de două „carbonizatoare”. Și să mergem mai departe. Omenirea viitoare nu are nevoie de bucătării de castroane, de farfurii, tăcături și nici de medicină abdominală sau stomacală, ea nu „mânâncă” nici nu „bea” — ea înghite!...

— Prea bine, dar dacă numai de astea, zisem consolată, deloc nu ne-ai întrecut, că vezi nici noi nu mâncăm nici nu bem dela jumătatea lunii, ci înghițim, — vezi că înghițim și noi! Că voce veți fi înghițind nu știu, dar că noi ia a treia zi după primirea lefii înghițim numai noduri... o știu

prea bine. Cu astea, nene, nu ne-ai întrecut!... I-am zis „nene”, fiindcă simțeam că în privința nodurilor, generația noastră e superioară generației lui.

— Dați 'nainte și înghițiți-vă nodurile, imi zise sfidător, noi înghițim altceva. Uită-te de astea... Imi arată un obiect având forma unui zahăr cubic. Alimintele noastre sunt toate de esență și presate fie în formă cubică sau în cea a unui năsturel. Și poartă etichete pe care se scrie, „par exemplu” ce mâncați voi, „tocană”, „ghiveci” sau „rahat”. Ele sunt preparate din substanțe nutritive, nu conțin nimic inutil și potolește foamea sau setea. Ți-am spus că noi nubem. Beutura noastră ne ajunge în corp în stare solidă și are aceeași formă ca mâncările. În aparență „înghițim” beutura mai puțină, în realitate însă un asemenea năsturel, de exemplu de vin, ne-ar da în stare lichidă un litru de vin de al vostru. Având mâncarea și beutura în stare comprimată, putem purta cu noi, o extrem de mare cantitate de hrană și beutura, care la voi, după greutate și volum ar face mai multe tone... În această cutiuță ce o am legată de gât, port un hectolitru de vin cum ar fi al vostru, să-l numim de Torino, Tokai, Drăgășani de Mocrea sau altele. Iar ca să e vităm beția, când îi vedem nece-

Banca de agricultură a început „operațiile“

10 lei formularul și 70 mii lei pe lună leafă.

Cetim din „Lupta“

Se știe că o serie de rău voritori au răspândit șovonul că Banca de agricultură ar fi numai o fantomă, menită a insufla bieților agricultori o cât de mică speranță de îmbunătățire a nenorocitei lor soarte.

Intreprinzând o anchetă mai discretă asupra existenței acestei Bănci, am constatat cu surprindere că Banca există totuși și că spre cinstea „ritmului nou“ operează după toate regulile cunoscute în materie de instituțiuni sortite a fructifica banul Statului și a ajutarea economia națională.

Am constatat spre exemplu că prima și ultima operație făcută de această Bancă, constă din depunerea la o Bancă care a tras obloanele, o sumă de două milioane lei.

Prin această splendidă operație, Banca de agricultură a devenit importantă creditoare pe piață și în același timp ea speră a da de lucru contenciosului său pe cel puțin doi ani de-acum înainte.

Negreșit că activitatea acestei bănci nu se putea opri numai la acest gen de-a face afaceri.

Zece lei un formular.

Conducătorii Băncii de agricultură au găsit de cuviință să facă și o incursiune într-un alt domeniu destul de cunoscut, acela de împărțire cu plată a diverse formulare, distribuție care se face în opt județe în mod obligator prin percepții și primării, pe prețul de 10 lei formularul de mărimea unei coli comerciale.

În aceste formulare, foile importante pentru economia națională, caută să stabilească numărul vitelor, al găinelor, câinilor, pisicilor și a oricărei alte averi de acest fel, rămasă țăranilor după trecerea portăreilor și a percepțiilor.

sitatea înghițim fleacul ăsta de leac căruia îi zicem „anti-cherchelina“.

— Foarte bine, îi ripostam eu, dar nici cu asta n'ai făcut cine știe ce brânză, tu cu nasturii tăi iar noi cu ploșca noastră și să vezi cine o putea mai mult și mai sdravăn, noi ori voi... Slavă zeilor greci, la asta ne pricepem de minune și nici că mai simțim nevoia „antichercheline-lor“...

— Lasă gluma fătul meu căci n'ai văzut încă ce putem, se indignă, poate fiindcă prea de multe cari l-am botezat de „nene“ „ne-nișor“. Și să nu-ți fie spre laudă iată sunt gata: eu voi înghiți nasturii mei iar ție îți aduc ploșca cu vinul pe care-l vrei. Să vedem cine e mai fecior...

Urmează.

(p-p.)

Răsplata muncii.

Pentru această variată și intensă activitate, conducătorii Băncii, au crezut necesar să se răsplătească așa cum trebuie în vremea ritmului nou.

D. administrator-d-iegat și un d. director general — un vestit tiganisaur — și-au fixat câte o biată leafă de 70 mii de lei pe lună, în afară de celelalte mici sume cu care se garnisesc salariile: chirie, deplasări etc.

Pentru d-nii subdirectori și secretari-generalii s'au fixat numai 50 mii de lei pe lună.

În ce privește consiliul de administrație: taniemele și gratificațiile vor fi fixate după importanța pagubei ce se va constata la sfârșitul anului.

Trebuie să recunoaștem că d-nii de mai sus în probitatea și modestia lor și pentru a nu risipi banii Statului, au hotărât în același timp că în ce privește funcționarii cei mărunți lefurile să nu depășească suma de 5000 lei lunar, aceasta întrucât acești mici funcționari trebuind să stea toată ziua la birou nu au nevoie să facă eh-ltueli.

Felicităm pe d. ministru al agriculturii și pe însuși șeful guvernului pentru această operă de asanare a agricultorilor și pentru omenii ritmului nou, însărcinați cu aducerea ei la îndeplinire.

Vorba țăranului: „de-ai sunt tehnicieni, ca să le tichnească“.

Conferință.

Dl. profesor Marin Ștefănescu, președintele asociației „Cultul Patriei“ în ziua de Joi 3 Septembrie a. c., orele 18 va conferința în sala Palatului Cultural despre „Destin și Cultul Patriei“.

Dat fiind scopul nobil și prețios pe care-l urmărește această asociație, cât și personalitatea conferențierului, îndemnăm călduros publicul arădan să participe în număr cât mai mare la această conferință.

Bilete de intrare se pot primi la Bibliotecă Diecezană contra Lei 20. —, care taxă se adună în folosul fondului de propagandă morală — națională a asociației Cultul Patriei“.

Cărți literare și didactice

la Bibliotecă

CONCORDIA

ARAD, Str. Eminescu 10.

Tocuri rezervoare moderne și eficiente. Asortiment bogat în rechizite de scris.

„Dete Balcanul în Budapesta“.

— Concluzia ziarului arădan „Reggel“ despre împrumutul francez acordat Ungariei. —

Ziarul localnic minoritar „Reggel“ pare să se fi alarmat de faptul că primind împrumutul francez de cinci milioane lire șt., Ungaria ar fi să fie vasala Franței. Comentând demisia guvernului Bethlen, ziarul găsește că demisia a fost provocată de cercurile politice franceze fiind impusă ca o condiție a împrumutului, fiindcă se știe că atât regentul Horty cât și Bethlen fac parte azi, și ei din rândurile legitimiștilor. (revizionistii). Este interesantă concluzia ziarului, unde scrie:

„Azi se știe că cel de al doilea punct (delaturarea pe motive politice externe la presiunile franceze) a fost care a provocat criza guvernului, a cărei cauze o ascund atât de izbitor comunicările și declarațiile oficiale, ca și cum s'ar intenționa să se spună că nu e cauza ceace ele afirmă, ci acea pe care și dealfel toți o știu, dar care nu poate fi spusă pe față.“

Deci Balcanul dete în Budapesta“

Ziarul vrea astfel să spună că demisia guvernului Bethlen nu este dar o demisie de formă de transformări interne, nici o schimbare de guvern cu intențiuni de restaurare a lui Otto, ci o delaturare la presiunile politice externe franceze. Și fiindcă Franța, veșnic generoasă țară, spre a salva criza economică mondială, a dat ajutorul ei Germaniei și recent și Ungariei, ziarul „Reggel“ vede în acest ajutor tendința de feudalizare și balcanizare a acestor țări

Dacă Franța nu s'ar găsi în partea globului unde e, iar România n'ar fi aliata Franței și dacă în Ungaria n'ar fi continuă cea mai deșantată propagandă revizionistă, nici atunci n'ar avea dreptate ziarul „Reggel“. Dar prin inversarea faptelor, și prezentarea lor în adevărata lumină comentările sau par prea ciudate sau — cunoscând intențiunile ziarului — nu ne par ciudate de loc! S'o audă și scribii dela „Reggel“.

Sextus.

Noui taxe școlare

Ministerul instrucțiunii a hotărât să aplice noi taxe școlare atât pentru examenele de corectă cât și pentru cursurile învățământului superior, secundar și primar. Astfel universitățile vor percepe pe viitor câte o sută de lei pentru eliberarea fiecărei diplome de licență, doctorat sau altă diplomă similară. Aceeași taxă se va percepe și dela studenții cari se prezintă din nou la un examen la care au fost respinși. Școlile secundare de orice categorie vor percepe o taxă de cinci sute de lei pentru elevii repetenți și reinscriși. Pentru elevii corigenți, direcțiunea școlii va aplica o taxă de o sută de lei pentru fiecare obiect de studiu sau dexteritate

la care trebuie să fie din nou examinat. Aceeași taxă va fi plătită și de elevii corigenți pregătiți în particular. Pentru eliberarea oricărui certificat de absolvire a școlii sau numai a unui număr de clase precum și pentru certificatele de note trimestriale se va plăti câte 50 lei. Școlile primare vor introduce o taxă de o sută de lei pentru elevii repetenți. Din totalul taxelor încasate anual jumătate se va trimite ministerului iar cealaltă jumătate rămâne școlii. Din fondul adunat astfel de minister se vor ajuta instituțiunile culturale și se va veni în ajutorul membrilor corpului didactic. Să fie adevărat?

Situația internă politică a

Angliei pare să se fi alinat. După demisia guvernului Macdonald, la corința Regelui George s'a format un guvern național sub președinția fostului premier. Noul guvern a depus jurământul Miercuri la 26 cor. Partidul muncitorilor socialiști e foarte supărat pe Macdonald care mai e și șeful acestui partid și îl învinovățește că ar fi trădat interesele partidului când a acceptat să facă parte din guvernul național. Ziarele engleze aduc știrea recentă că muncitorii, din pricina arătată d-ar fi exclus pe Macdonald din partid. Noul guvern ținând primul său consiliu a hotărât să urce dările, să scadă lefurile funcționarilor publici și să întocmească un nou buget cu totul economic și redus.

Cetim că revărsarea

fluviului Yangtse din China continuă a face ravagii. Ultimile știri anunță că orașele Hankeou Wuchang și Hanyang se află sub apă.

Toate încercările de a atenua catastrofa inundațiilor sunt zadarnice.

Comercianți!

Când merg afacerile vine clientul singur. Când nu merg trebuie să-l căutați. Folosiți publicitatea noastră pentru atragerea clientului.

**Citiți și răspândiți
„Românul“**

† Coloana bunului creștin

„Nu ți se cuvine“.

„Irod prinzând pre Ioan b-
legat pre el și l-a pus în tem-
niță, pentru Irodiada, muiera b-
Filip, fratele său. Că zicea Ioan
lui: nu ți se cuvine ție s'o ai
pre ea“ (Matei 14, 3-4).

1. Cât a fost de lătită nelegiuirea în căsnicie, dacă a ajuns să se cocoțeze până și pe tron? Ce îndrăsneală trebuia pentru înfruntarea nelegiurii ajunse la putere? Zicem îndrăsneală, dar știți că îndrăsneala aceasta a izbucnit din sufletul îndurerat al sfântului Ioan Botezătorul. Și a fost îndurerat sufletul acestui înflăcărat uriaș prooroc așa cum s'a îndurerat Moise când aducea tablele cu cele zece porunci și a văzut că poporul se închina vitelului de aur. A fost îndurerat, cum trebuie să se îndureze și azi sufletul bun văzând pustiirea o face nelegiuirea zilelor noastre. Mici și mari funcționari ai statelor, cari în nelegiuirea lor înstrăinează banul obștesc, își părăsesc soția și copiii, ca să fugă cu alți înalți ofițeri din toate țările pe și prin și de dragul unei nelegiurite s'au făcut trădători. Pe să se distrug familii și gospodării pentru desfrăul nelegiurii.

2. Cine va avea îndrăsneala să spună pe față celui nelegiuit, așa cum a spus Ioan: „Nu ți se cuvine!“ Ni se pare așa de nepotrivit acest prea blând „nu ți se cuvine“ cu marea durere și îndrăsneală din el. Adevărata mărime a blândă, iertătoare. „Părinte iartă-le lor, că nu știu ce fac“ știți în ce chinuri au fost spus. E blândă, pentru că iubeste, și iubeste pentru că vrea să îndrepte și să te dreaptă spre Dumnezeu. În revoluții înălțăm teroarea, focul, sabia, dinamita și bomba. O aci o oarecare durere, dar nu prea mare și nici adevărată. Ioan Botezătorul a iubit pe cei muraștri de el și de dragul lor, îndrăsneala sa îndurerată a înfruntat temnița și de moarte s'a înfricoșat. Avea-vei tu durerea și tăria să ți spuni măcar însuși: nu ți se cuvine, să-ți lași soția și copiii; nu ți se cuvine să ți necinstești sufletul și trupul cu desfrăul și nelegiuirea.

3. Pentru liniștea, pacea, bunăstarea din familie e hotărâtă viața familială. Unde soții sunt credincioși unul altuia, chiar în zilele grele de acum, e liniște, pace, bunăstare, mulțămire. Unde soții, bărbatul sau femeia păcătoase, se distramă pacea, pentru că sufletul se distramă în păcat. Sufletul e dela Dumnezeu și atunci e firesc, ca și credincioșii dintre soți să fie întemeiați în iubirea sufletelor lor față de Dumnezeu. Spunea o femeie: Mi-a venit pețitor și am vrut să mă mărit cu el, că are slujbă bună. Când l-am întrebat de ziua cununiei, el mi-a spus, că la cununie mai și cununăm. Atunci i-am pus inelul pe masă și am zis: dacă nu vrei să te cununi la biserică, înseamnă că pe Dumnezeu nu-l iubești, iar dacă pe Dumnezeu nu-l iubești, nu mă vei iubi pe mine până în sfârșit. Caută alta. Câte fete, câte femei caută să-și asigure iubirea soțului din viitor sau din prezent întemeindu o pe iubirea către Dumnezeu.

Pr. F. Codreanu

„Dumpingul” de cereale al regimului nou.

Un miliard pentru cuibarele liberale și țărănimea nu-și poate plăti datoriile.

După ce am arătat numeric, cu argumente reale la ce bun servește politica agrară a d-lui ministru Ionescu Sisești dând prețuri în dreapta și în stânga celor răstigniți și mai până ieri antisemitul d. Cuza, să mergem departe și să vedem și celelalte laturi ale acestei politici de „specialiști” în materie. Premiile de 100 Lei de majă și 10.000 Lei de vagon au avut efectul nu numai de a lăsa pe țărani să fie jăfuiți ci de a face pe comercianții străini să ne vină în țară și să ne cumpere grâul numai pe banii căpătați drept veniu dela guvernul D-lui Iorga. Comercianții din străinătate trec la frontiera la noi în țară spre a cumpăra grâu eftin și direct la agricultorul-producător înlocuind aici premiile și, cu banii puși, sau mai cumpără cereale

sau băgându-i în buzunar ni-i trec peste hotare și ni-i răresc lei pe piețele interne stăvilindu-le circulația normală.

A atrage pe comercianții străini spre a cumpăra din țară sau a face pe comercianții noștri să exporteze e o normă elementară economică. Dar ca de dragul normei să lași țărănimea să nu-și poată valoriza produsele cari la rândul lor formează unicul izvor de câștig a unei mari clase, dominantă și deci principală în țară și în paguba acestei pături de agricultori-țărani să favorizezi nu o pătură, ne cum o clasă ci indivizi singulari — pe marii comercianți, lăsându-le frâu liber să speculeze cum vor pe spinarea producătorilor, aceasta nu poate fi o rațională deslegare a problemei de a se ajunge la imperativul normei.

E sau nu e dumping?

Legea valorificării cerealelor a d-lui Ionescu Sisești de o fi vrând să fie un dumping similar cu cel al altor țări și a atrage bani și titluri de pe piețele străine — această lege, — pentru simplul motiv că n'a ajutat cu nimic țărănimea diminuând provocând prețuri mici și împinge pe panta sărăciei distrugând rentabilitatea soarelui, — a creat un dumping chiar împotriva noastră! Căci dacă vom pune că scopul Rusiei-sovietice este ca prin dumpingul de cinci ani să provoace prăbușirea prețurilor cerealelor și să pregătească țările agricole cu proprietate parcelară, apoi și legea D-lui Sisești, așa cum prezintă, are același scop. Numai că Rusia-sovietică a lăsat pe piețele mondiale cereale produse eftin de metode socialiste de stat „Sovhozuri” și de gospodăriile colective ale miilor proprietăți de „Kolhozuri” cari lucrează cu mașini, și unde proprietatea

ne mai fiind privată puțin îi pasă statului dacă îi convine sau nu muncitorului-producător.

Scopul Rusiei este distrugerea noastră și a celorlalte țări agricole și deci, ea în acest scop lucrează. Iar la noi, unde, dimpotrivă, ar trebui să apărăm agricultura de această distrugere, vine d. Ionescu Sisești și prin legea sa ca și cum ar zice: de cât tu, mai bine o distrug eu! Ei, numai că distrugerea numai până atunci ar putea fi un element economic priincios până are un scop. Distrugerea urmărită de cei de dincolo de Nistru am văzut ce scop are, dar ce scop ar putea avea Țara noastră (?) căci distrugerea agriculturii în interior ar duce la distrugerea țării însăși. Și dacă e așa, — poate un guvern din România-mare avea acest scop? Atunci, de ce dar această lege stupidă a premiilor?

Dacă guvernul, deși avea la îndemână capitalul necesar, n'a pus nici azi în funcțiune banca creditului agricol și nici credite eftine n'a asigurat, de ce a mai fost nevoie de această pacoste a legii valorificării cerealelor care îi contestă autorului ei, în cazul de față D-lui Ionescu-Sisești, orice pricepere de specialist în materie!

Concurență e asta?

D. Sisești a voit să concureze produse agricole străine. Bine, acceptăm! Dar concurență asta, să vinzi grâul tău la 150—200 Lei mai eftin decât cum se vinde și se cumpără pe piețele străine. Adică să dai grâul — așa cum se vinde și în alte state cu 270—340 Lei — e în realitate eftin, dar ce spunem despre prețul grâului

nostru, care, în realitate nu e mai mare de 50—100 Lei, căci diferența de 100 lei pe majă cu cât ar fi mai scump, comerciantul cumpărător o primește dela stat ca premiu. Și ce am spune că pe când comercianții d-lui Ionescu-Sisești cumpără grâul cu 50—120 Lei, noi și țărănimea săracă mâncăm pâine din grâu pe care l-am cumpărat cu 200—

250 Lei. Unde e aici dreptatea și echitatea? Dar ceace indignează și mai mult este că până când moșii noștri topiți de foame abea au ce mânca și ca să nu moară de foame se fac luntre-punte să-și adune abea și cel 200—250 Lei numai pentru a putea cumpăra grâul de hrană, dnii Sisești-Iorga-Argetoianu dau grâul nostru cu 50—100 Lei, vezi drăguților de nemți berlineri și vienezi de cari d. Argetoianu e atât de legat, nu numai sufletește ci și financiarmente.

Un miliard cuibarelor liberale.

Și guvernul, ca să pună vârf la toate, vine acum și dă un miliard de lei Băncii generale, băncii Berkovitz și Societății Steaua României, cari toate sunt niște așezăminte — cuibare liberale, în loc ca folosind-o suma pentru plata impo-

Asta e un adevăr incontestabil, căci venindu-ne în țară comerciantul străin, și el ca cel de aici, ne cumpără grâul cu Lei 150—200 și primind deasemenea și el premiul de 100 Lei de majă, deci ne cumpără grâul cu 50—100 Lei. atunci când știut este că în acest an nici Germania, nici Austria și nici Ungaria n'au recoltat favorabil și astfel grâul nostru putea fi de 400 Lei maja. Dar ceace e dureros este că pe urma cumpărăturilor de loc nu se resimte efectul cererii de a se mări prețurile.

zitului țărănimei către stat să fi făcut — fără legea premiilor — ca grâul să fie de 400 Lei și se putea amortiza și jumătate din datoriile țărănimei, și să se împedea ca grâul să fie vindut imediat după trier.

Și pe urmă...

Vedem că precum trec zilele așa se adună tot mai multe, și păcatele actualului guvern și toate numai din pricina lui, din cauza nepriceperei și reacredinței

sale, de pe urma cărora trebuie să sufere o țară întreagă, care acușă, abea după 5 luni de guvernare îi și cere să plece.

Strofe.

Hai crâșmare umple iarăși
Încă-odată ăst păhar,
Să se, 'nece'n vin blestemul
Fraților ce'n ghil amar.

Încă-odată mi-l mai umple
Măi crâșmare, măi crâșmare!
Că ce rost are viața
Când trăiești tot zile amare.

Din părinți mă știu sărman
Făr'o palmă de moșie,
Povara vieții mele
Numai tatăl sfânt o știe.

Pot fi ziduri și palate,
Fericiti cari stau în ele;
Mulți suntem la cari ni-i casa
Bolta cerului cu stele.

Umple-l bine măi crâșmare
Ardă-l focul, mult mă doare
Necazul ce-l port în suflet,
Că o zi nu am cu soare.

Ioan Pucea.

Am vrea să știm!

De ce piețele din localitate nu se mătură decât târziu după masă. Rugăm pe domnii din comisia interimară municipală să nu țină mai mare curățenie de cât a ținut d. fost primar Dr. Luțai — care n'a fost doctor.

De ce sunt concediați de odată mai mulți șoferi și călăuzi din serviciul autobuselor. Aflăm că nici ascultați n'au fost!

Dacă d. revizor școlar are cunoștință că în ce împrejurări s'au făcut examenele particulare ale sergentilor de poliție la școala primară din localitate de sub direcțiunea învățătorului Trifu. D. subrevizor Igrisan n'are nimic de zis? Noi am putea da detalii cari interesează.

Aflăm că din cauza paraliziei infantile ce bântue în Arad și mai în urmă și în județ între copii și chiar și între adulți, școlile primare și grădinele de copii se vor deschide numai la 15 Sept. Intrucât epidemia ar lua proporții și mai mari, termenul va fi prelungit.

La 3 Sept. se va desbata la Haga chestiunea anchlussului dintre Germania și Austria. Privirile întregii Europe sunt îndrep-

tate spre această desbatere senșională, care pe noi ne interesează de aproape, însemnând în caz că Austria s'ar contopi cu Germania ca germanii să ajungă în vecinătatea Ungariei și eventual cu ea să formeze un nou bloc european central. ce ar fi un pericol de totdeauna pentru pacea mondială. Se speră însă că hotărârea dela Haga va zădărnici definitiv intențiunile Germaniei.

Guvernul Statelor Unite se ocupă de un nou plan, care urmărește reducerea obligațiunilor de amortizare ale Statelor datornice. După acest plan suma datoriilor rămâne aceeași numai interesele se vor reduce simțitor. În modul acesta guvernul american revine asupra principiilor sale de până aci în sensul că nu va reduce pretenziunile sale. Aceste planuri se vor aplica țărilor foste aliate și probabil, Germaniei.

După informațiunile aduse de gazetele din Varșovia (Polonia) în regiunea râului Don s'ar fi produs din nou o răscoală a țăranilor împotriva autorităților comuniste. Mai mulți conducători comuniști au fost uciși, trei ferme colective și numeroase magazine de cereale au fost incendiate de către răsculați. Intre țăranii răsculați și trupele bolșevice au avut loc lupte sângeroase. Artileria bolșevică a redus în pulbere două sate ucrainene.

Contele Karolyi, premierul noului guvern maghiar a hotărât să ducă la împlinire cea mai radicală economie. Pe cât îl știm de energic avem siguranța că promisiunile noului primministru, se vor împlini. Alături de el la externe cu ministrul Walko iar în posesiunea portofoliului treburilor armatei cu ministrul Gömbös, și tus-trei făcând parte din partidul independent, avem serioase perspective că democratizarea Ungariei (prin introducerea votului egal obligator și secret dela noi) restabilirea raporturilor bune cu statele vecine și îndeosebi cu România sunt pe cale de realizare. Fără nici o patimă, putem lega de noul guvern maghiar cele mai mari nedejdi fiindcă vedem întrânsul augurul unei păci durabile iar în viitoarea lui activitate, o tendință de adevărată gospodărie iar nu de vrăjmășie.

Se anunță din Geneva că în ședința din Septembrie se va lua din nou în discuție reforma calendarului. După această reformă anul ar fi de 13 luni și sărbătorile ar cădea în fiecare an pe aceleași zile. Se Spune că Vaticanul n'ar consimți la introducerea reformei, la care de altfel toate statele mari au aderat în principiu.

Se anunță din Budapesta că guvernul Karolyi a suferit în prima zi de guvernare 57 automobile oficiale, prin ce s'a ajuns la o economie de jumătate milion penghei. Intre automobilele suprimate se găsește și mașina mare de lux „Minerva” a prezidenției consiliului de ministri. Exemplul, după toate semnele, va fi imitat atât de județe cât și de comune.

Săptămâna

ABONAMENTUL.

anual 160 Lei.
Pentru autorități, întreprinderi și instituții anual 250 Lei.
Publicații și alte inserații oficiale, cuvântul 2 Lei. Publicații și inserații mai mici de 25 cuvinte, taxă fixă 50 Lei.
Reclame, pe cm. patrat 1 Lei.

CALENDARUL ORT.

Septembrie 30 zile.

- 1 — Marți
- 2 — Mercuri
- 3 — Joi
- 4 — Vineri
- 5 — Sâmbătă
- 6 — Duminică

În o declarațiune făcută ziarelor, d. Argetoianu afirmase că leul este unica valută europeană care între toate e cea mai sigură și că stocul de aur de 38% de acoperire n'a scăzut cu nimic, deși legea stabilizării nu cere mai mult de 35%. Iată că omul ritmului nou a ajuns să recunoască singur că, totuși, tot au făcut ceva și național-fărănaștii. Intocmai cum a făcut o și d. Iorga în săptămânile trecute laudându-l pe d. Madgearu, căruia i-a adus omagii în „Neamul Românesc” recunoscându-i aptitudinile și munca rodnică din timpul ministeriatului său, — lui Madgearu! celui hulit, despre care, oamenii „ritmului nou” n'au încetat a spune câte toate calomniile. Mai au ei să vie la vorba noastră Deh...

Impegatul de c. f. r. George Crainic dela gara Ineu fiind suspendat din serviciu pe motivul că prin neglijența sa a provocat cionirea de trenuri întâmplată cu câteva săptămâni în urmă — la 25 cor s'a aruncat sub o locomotivă în plină viteză, ce trecu prin gară. Locomotiva a trecut peste corpul nenorocitului omorându-l pe loc.

Guvernul pare să fie preocupat de monopolizarea spiritului și a produselor spirituoase obținute prin distilare (cum e cognacul etc). Planul e ca spiritul să nu poată fi produs și vindut decât de stat. Vinul și berea nu intră în categoria spirituoaselor proiectate să fie monopolizate. Cantitatea destinată pentru consum ar fi nu mai mult, de 450.000 Hectolitrii (4.500 vagoane).

Pentru desfacerea spirituoaselor monopolizate statul va înființa debite similare celor de tutun. Ne întrebăm, prevăzutu s'a în proiect ca, în primul rând, invalizilor sau orfanilor să li se dea aceste debite, sau vor fi date „favoriților” dlui Ionescu Sisești?

După informațiunile „Luptei” ministerul armatei a hotărât ca manevrele Regale de toamnă să nu fie ținute, din motive economice.

Uzinele din Vulcan încetând munca 1200 de muncitori au rămas fără lucru. Deasemenea minele din Petroșani și Lupeni lucrează numai cu un număr redus de muncitori. Ministerul muncii fiind sesizat de cererea unei delegațiuni muncitorești din valea Jiului, a hotărât să cerceteze amănunțit cauzele cari au produs șomajul.

Probabil pentru a zădărnici congresul învățătorilor, s'a fixat deschiderea școlilor la 3 Septembrie, fapt ce a provocat un haos de nedescris în instrucția publică.

Altfelieri toată ziua și toată noaptea s'a lucra la minister la tablourile de detașări și numiri.

Profesorii mutați din cauza desființării unor școli, vor să dea ministerul în judecată.

Ministerul a dispus ca școlile ce nu s'au desinfestat sau renovat încă, să funcționeze... în localul școlii vecine, mai apropiată!

Primăriile au anunțat ministerul că nu au până la 1 Septembrie fondurile necesare deschiderii școlilor.

Zilnic, librari, părinți, directori de școli, încearcă să protesteze, dar nu au posibilitatea cum, ministerul lucrând cu ușile încuiate.

Din cauza zădărniciii congresului, învățătorii sunt indignați; de altă parte, detașările s'au făcut fără să se țină seamă de doleanțele și interesele familiare ale profesorilor.

La 15 Octombrie 1931, urmează să înceapă examenul de capacitate pentru funcțiunea de șef de gară.

Dirrecția generală a căilor ferate a fixat condițiile pe cari trebuie să le îndeplinească cei ce candidează la aceste examene.

La examene sunt admiși impiegații de mișcare de orice clasă cari îndeplinesc următoarele condițiuni: 1) Să poseadă ca studii cel puțin 4 clase secundare, ori echivalente, echivalente de ministerul instrucțiunii, fără restricțiuni 2) Să aibă o vechime în serviciu de cel puțin 6 ani și să fi trecut 5 ani și 6 luni de când este autorizat să execute serviciul de mișcare pe proprie răspundere. 3) Ca stagi, să aibă împliniți la 1 August a. c, patru ani serviciul de mișcare, 6 luni la cassa de mărfuri. Stagiile cumulate nu sunt luate în considerare.

Cererile vor fi înaintate Direcției mișcării, serviciului M. 1. pe cale erarhică, până la 1 Septembrie a. c, completate cu certificatul de studii, certificate de depunerea examenului de telegramă, mișcare și comerț sau de absolvirea școlii speciale de mișcare.

Auzi? Cică d. Argetoianu al doilea „primministru” al „terii” (d. Iorga scrie: „terii și „țeară”) își petrece vara la Sinaia și numai odată dete și prin capitală. S'atunci veni să liniștească spiritele, că cică în viața economică-bancară, de când cu sindicatul băncilor, e liniște, — „liniște mortală”. După declarațiuni făcute acestea, ce să vezi, a doua zi se dădu peste cap banca Berkovitz... și între deponenți se făcu la poarta băncii, ba la ghișee o „tăcere mortală”, — nici unul dintre deponenți n'a mai zis nici „cârcă”... Să mai spună cineva dacă d. Argetoianu nu e „vrăciu” bun!...

La Piatra-Neamț va fi o nouă alegere, de deputat. Guvernul nu și-a pus nici un candidat, cică fiindcă d. Iorga n'ar fi vrut să-l sprijine pe candidatul dlui Argetoianu și nici ăsta pe al dlui Iorga, și amândoi supărați dar foarte amabili în aparență hotărâră în ascuns, cel dintâi să sprijine pe candidatul gardiștilor de fer iar cel de al doilea pe candidatul liberal. D. Iorga din zi în zi se vede mai scos din palatul prezidenției iar d. Argetoianu ca și cum meru ar intra...

„Senilii liberali ca Dinu Brătianu, Popăscu al cu „Universul” eșetera îl înjură pe d. Duca ca la ușa parlamentului pentru că nu se desbină de guvernamentali și nu ia o atitudine fățișă de opoziție. Dlui Duca — se vede — îi mai place între cei ce mână nea friptură decât cu cei ce numai o miroase și în definitiv, tot mai bine e să mai fii vre-o trei-patru luni la putere, având chiar și rangul de hăl ce duce... aia, să fie cu iertare, decât să stai 30—40 ani în opoziție...

D. Cuza n'a încetat până mai ieri să dea alarmă împotriva jidanilor. La fel și strălucii gardiști de fer... Cum se face atunci dle Cuza, că în ziua votării legii cu premiile de export sau măcar acum, când vezi că jidanii dumitale încasează premiile, nu mai strigi ca altă dată: Zos Zidanii, zos!...

S P O R T

O nouă victorie națională.

România—Polonia 3:2 (2:0).

Duminică la Warșovia în fața a 14.000 spectatori s'a desfășurat machtul internațional terminat cu victoria României. Pe urma acesteia România și-a asigurat un renume mondial învingând Campioana Europei Centrale.

In curând
România — Lituania
și
România — Danzig
cu aceeași performanță.

Ordinea campionatelor de toamnă

a categoriei II. reg. Arad este următoarea:

- 6 IX. Banatul—Șoimii
Hakoah—Juventus
Titanus—Voința
Victoria—Vulturul
13 IX. Rovine—Hakoah
Vulturul—Titanus
Victoria—Voința
20 IX. Șoimii—Chelnerii
Vulturul—Întelegerea
Victoria—Hakoah
Juventus—Rovine
Voința—Banatul
27 IX. Victoria—Șoimii
Întelegerea—Voința
Hakoah—Banatul
Juventus—Titanus
Rovine—Chelnerii
4 X. Șoimii—Întelegerea
Victoria—Titanus
Chelnerii—Banatul
Voința—Vulturul
11 X. Întelegerea—Victoria
Vulturul—Hakoah
Rovine—Titanus
Chelnerii—Voința
Juventus—Banatul
19 X. Șoimii—Hakoah
Întelegerea—Rovine
Victoria—Juventus
Chelnerii—Voința
Banatul—Vulturul
25 X. Rovine—Șoimii
Hakoah—Juventus
Victoria—Titanus
1 XI. Șoimii—Juventus
Chelnerii—Întelegerea
Voința—Hakoah
Titanus—Banatul

- Rovine—Victoria
8 XI. Șoimii—Victoria
Întelegerea—Titanus
Banatul—Juventus
Voința—Rovine
Chelnerii—Vulturul
6 XI. Titanus—Șoimii
Hakoah—Întelegerea
Banatul—Victoria
Vulturul—Rovine
Juventus—Chelnerii
22 XI. Șoimii—Voința
Banatul—Întelegerea
Chelnerii—Victoria
Juventus—Vulturul
Titanus—Rovine

Prin reinglobarea tuturor chipelor în cat II. selecționatelor mai buni va fi reală. Așteptăm mult din această categorie mai ales ținând cont că în aceștia „Șoimii” campioana la categoria precum și „Vulturul” formate din elevi de școală meseriași români se vor surclădi la locul de onoare între prietenii deasupra altora cari le-au pierdut mers nemeritat.

Cinema
Central
Duminică
30
August

R I C
I CU
T BEBE DANIE
ȘI
A JOHN BOL

CONVOCARE.

În înțelesul Art. 22 din Statute, membrii „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român — Astra” se convoacă la

Adunarea generală

care se va ține în orașul **Sf. Gheorghe**, în zilele de Duminică 13 și Luni 14 Septembrie 1931.

România

Portălele judecătorești Șiria.
No. G. 2175/931.

Publicație de licitație.

În baza executiunii de esconcentrare efectuată în ziua de 3 Iunie 1931 pe baza decisiunii judecătorești rurale Șiria cu No.

2298,930 obiectele sechestrate în procesul verbal de executare No. G. 2175/1931 și anume: Urdună, un cal roșu, una cârtă, un vitel, una bundă, trei perini prețuite în suma de 15.000 cuprinse în favorul lui D. I. mihail. Rehan adv. în Șiria pentru suma de Lei 4600 capitalizate la 13% de la 1 Iunie 1930 precum și spesele stabilite până în prezent — se vinde la licitație publică în Șiria (la locuința urmăritei) în ziua de 5 Septembrie 1931 ora 14. conf. art. 107 și 108 din Leg. LX-1881.

Șiria la 27 Iulie 1931.

(ss) D. Antonescu
portărel.

Pentru conformitate:
Indescifrabil.

+

FEMEI

Nici o teamă sau grijă

+

la deranjări și interurperi, precum și epri ale regulei lunare. Adresați-vă imediat mie cu încredere.

AJUTOR

prin remediul meu special, experimentat și cu eficacitate imediată, chiar în cazurile când toate celelalte mijloace întrebuintate n'au dat nici un rezultat. Ajută adesea chiar numai după câteva ore, ceace mi-au confirmat fericite, multe femei recunoscătoare.

Preț 480 lei, — și foarte concentrat 680 lei —.

Expediție în mod discret prin ramburs, scutit de vamă fără alte speze în interval de 3 zile. Întrebuintarea lesnicioasă și fără întreruperea ocupației zilnice. Garantat nevătămător! Comandați imediat și scriți de cât timp suferiți. Rog dați clar adresa Dn.

E. H. Müller, Teplitz-Schönau/36
Schlangenbadstr. 36
Cechoslovacia